

ВИКРИВЛЕННЯ НАУКОВИХ ІСТОРИЧНИХ ФАКТІВ РОСІЙСЬКИМИ ПРОПАГАНДИСТАМИ ЯК ЗАСІБ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Наталія Олександрівна СВИНАРЕНКО,

*канд. істор. наук, доц.
доцент кафедри українознавства і мовної
підготовки іноземних громадян факультету
підготовки іноземних громадян
Харківського національного економічного
університету ім. Семена Кузнеця
<https://orcid.org/0000-0002-8972-0025>*

DISTORTION OF SCIENTIFIC AND HISTORICAL FACTS BY RUSSIAN PROPAGANDISTS AS A MEANS OF DISINFORMATION TO UKRAINIAN CITIZENS

The paper offers an analysis of the facts of the distortion of the history of Ukraine from ancient times to the present day by Russian propagandists as a means of disinformation to our citizens since the independence of our state. It is noted that the arguments of Putin's propagandists are most often based not on real facts, but on specific distortions, fabrications and fabrications that have nothing to do with scientific historical truth. Attention is focused on the fact that the Russian mass media have caused irreparable damage to Ukraine's statehood since its independence for many years. Attention was drawn to the fact that the legislation in Ukraine is too democratic, and the politicians in power did not consider the open existence of public organizations on the territory of Ukraine, which actively popularized and supported the study of the Russian language and culture, to be a problem. Methods of combating Russian propagandists are proposed.

Keywords: *Putin's propagandists, disinformation, history of Ukraine, historical truth, mass media.*

Практично з моменту отримання незалежності нашої держави, у сучасному суспільстві багато наших несвідомих громадян ризикує потрапити під вплив сучасних російських пропагандистських ідей, які через надсучасні засоби впливу на свідомість людей, уміло насаджуються електорату. Трагедією нашого народу можна вважати той факт, що законодавство в Україні надто демократичне, а привладні політики не вважали за проблему відкрите існування на території України громадських організацій, які активно популяризували та підтримували вивчення російської мови та культури. Державотворенню України, з часу отримання нею незалежності, російські масмедіа багато років завдавали непоправної шкоди.

Метою даної роботи є аналіз фактів викривлення історії України російськими пропагандистами як засобу дезінформації наших громадян з часів отримання незалежності нашою державою; пропонувані методи боротьби з російськими пропагандистами.

В інтернеті у відкритому доступі багато так званого історико-роз'яснювального контенту, переважно публіцистичного характеру, котрий трактує походження української мови шляхом "ополячення" російського діалекту. Подібне читиво було предметом популяризації голови секції слов'янських мов київського міського товариства російської культури "Київ-

ська Русь” А. Железного. Варто зазначити, що ця література видавалася значними тиражами. У одній зі своїх брошур А. Железний стверджує про те, що виникнення української мови – це наслідок ополчення у період середньовіччя давньослов’янської мови, це щось середнє між мовами російською та польською [1]. Посилання ж на історію, до якої апелюють й А. Железний та його однодумці, мало що доводять, бо ці аргументи найчастіше ґрунтуються не на реальних фактах, а на специфічних перекрученнях, підтасовках і вигадках, які не мають нічого спільного з науковою історичною правдою. Зрозуміло, що для ненаукової аудиторії подібне тлумачення спрощує розуміння тексту. Це один з найяскравіших прикладів того, як спотворюють нашу українську історію.

Окрім соціальних мереж, спотворений історичний контент мав місце і у радіоефірах. Зокрема, ще 8 вересня 1998 р. по радіо “Свобода” прозвучала серія програм під загальною назвою “Шість Росій” за участю російських істориків В.Петрухіна, В.Раєвського, І.Яковенко, В.Живова та ін. Ці програми почалася словами: “Перша Росія це Київська Русь”; далі киеворуська історія без будь яких застережень фігурувала як перший етап російської, а “руськими” називали усіх її правителів від Володимира Великого до Бориса Єльцина включно; пролунало й красномовне твердження, що “росіяни за Петра I продовжили традиції руських часів хрещення Русі” [2]. Це вже були коментарі фахових істориків, які напевне знають, що озвучені вище фрази суперечать здоровому науковому глузду, і є неумілими спробами примітивного політиканства.

Зараз прибічники “єдиної та неділимої” поширюють в Україні нову версію так званої версії походження східнослов’янських народів (російського, українського, біларуського) як “колиски братніх народів”. Автором цієї теорії вважається Ю. Шилов - керманіч Науково-культурного центру Російського загальнонародного руху, котре несе мету за об’єднання народів СРСР в єдиний економічний простір та оборонний союз на території колишнього СРСР”, в його творах Україна зветься “самостійна Хохляндія”, С.Б андера та бандерівці – фашистами, а на літературу українською мовою в нього алергія [3]. Навіть для непередготовленого слухача це звучить як відкрита зневага до історії та культури сусідньої держави, ці кричущі факти потребують суспільного засудження усього цивілізованого соціуму, та притягнення до юридичної відповідальності за чинними нормами міжнародного права. Натомість всіх своїх колег, котрі не поділяють його думки, Ю. Шилов називає зрадниками слов’янських святинь.

Широкій громадськості шкоди завдає те, що так звані друковані праці Ю. Шилова і А. Железного видавалися роками значними тиражами, реалізовувалися у торгівельній мережі великих українських міст, і не зовсім свідомі громадяни, котрі щиро цікавилися минувшиною свого народу купляли подібну літературу та мали з того тільки хибні заполітизовані постулати, а не історичну правду [4].

Висновки. Таким чином, факти викривлення історії України є численими у наших ЗМІ, і за свідомість наших громадян багато років борються рашистські політпропагандисти. З путінськими політсилами слід боротися на можливих нам фронтах: зокрема, на науковому - у нас в Україні зараз доволі

багато ВНЗ, технікумів, коледжів, і тому всеукраїнські та міжнародні наукові студентські конференції мають стати міцним науковим підґрунтям боротьби з російським путінізмом та усвідомленим викривленням історії нашої державності. На законодавчому рівні слід РНБО чітко контролювати та швидко реагувати на найменші вияви спроб розширення прав російських національних меншин, в т.ч. і через внесення народними депутатами законопроектів до Верховної Ради. Найвідповідальнішим завданням, як на мою думку, є законодавчо врегульована політика кібербезпеки у нашій державі, яка захистить інтереси кожного інтернет-користувача.

Список використаних джерел:

1. Володимир охрестив Русь, а не Росію. Чому росіяни присвоюють собі хрещення Русі-України? URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D1%80%D0%B5%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%A0%D1%83%D1%81 (дата звернення 26.11.2024 р.)
2. Залізник Л. Давньоруська народність: нова серія старого міфу. URL : <http://ethnic.history.univ.kiev.ua/data/2001/9/articles/2.pdf> (дата звернення 26.11.2024 р.)
3. Російський прапор буде там, де є російська мова; Фонд “Русский мир”. URL : <https://ui.org.ua/sectors/russkiy-mir-foundation/> (дата звернення 26.11.2024 р.)
4. Свиначенко Н.О. Сучасна російська імперська пропаганда: згубний вплив для сьогодення українців // Development trends in social science in the era of digitalization : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2023. P. 278-301. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-292-0-13> (дата звернення 26.11.2024 р.)